



45. szám.

November 4. 1876.

Megjelenik minden **szombatnapon** másfél iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan. dec. 8 frt, 6 óra 4 frt, 3 óra 2 frt. Egyes szám 16 kr.
 Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárúrnál. **Kiadó-hivatal:** Pest barátok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja:** 5 hasábos nempareille sor 10 kr.

XXVIII. kötet.

POÉTAI TANÁCS

ENDRÖDI SÁNDORNAK.

ISZTELT barátom az úrban,
 Kiben elrejtve zengő trubadúr van,
 S vékony vagy vastag: nem nézed a húrban,
 De dalra készted, ha egyszer ideg:
 Hallom, kiadnád költeményidet.
 Igen, de
 (Pogány a szentje!)
 Óh,
 Nem »akad« rája földi kiadó!

A »Franklinban«
 Vannak ajánlatod miatt nagy kinban.
 Még szarvat is fen a »Tehéneum« rád.
 S lehord az irodalmi fervaltunxrát.
 Kis hija, hogy ki nem dob a herr von Ráth
 Móricz,
 Kinek a poéta csak kóficz.
 Ajgner-Abafi szívesen vesz meg,
 Csak versidért neki fizess meg.
 Az egy becsületes kis Kókay,
 (Ki nem bánna, ha ingyen írna Jókai,)
 Ajálkodik, hogy lesz Megváltód,

Csak írj alá előbb neki egy váltót.
 Elutasít Bernát a Fekete:
 »Nem harapok ily a l m á b a bele!«
 Nem ad ki Lafitt s Elsner, s Lampel Róbert,
 Óh, mert
 Vers nem csinál maság erőbert.
 Azt veti Pfejpfper Pferdinánd:
 Érdeklődik csak tankönyvek iránt.
 Szemöldet rángat ekképen Grill:
 »Sind sie Poét? nohát bleibencz still!«
 A »Hunyadi Mátyás« rád mordula:
 »Mi a fenét? 'sz nem gyónóczédula!«
 Tettey hozzád vastuskót hajít,
 Mutatva az el nem kelt »Dalmadit«.
 Tipeg topog Zihahy Sámuel,
 S ajánlatodra rögtön ájul el.
 Csizmaszárára mutat Kilián:
 (Mely neki nincs is,) nem mehet »vorán!«
 Óreg Kocsinak úgy is sok a gondja,
 Nem győzi a nyomda,
 Mert most épen Prém Józsefet nyomja.

Bucsánszki, Stolp, Vodjāner, Eggenberger
Elbúvik, s »nincs hon« se öste se reggel.
Sőt bár világ kezdetitől a hold
Volt az, kit minden költő megdalt:
Megretírá a verstől — a hamis! —
Maga a hold-utczai nyomda is.

Habár a csillagot lerugjad,
Dávid hárfáját verje ujjad:

Nem kell a vers se ma se holnap
Az istenverte kiadóknak.
Mi van hát hátra? Desperálni? Ejh,
Mondok én egyet, rám figyelj,
És esküszöm te néked.
Elkapkodják de minden költeményed,
S lesz rá vevőd nem egy, de miliom,
Csak ird rá czimül: »KALENDÁRIOM.«
Don Pedró.

HÓS CSERNYAJEFF.

Midőn hős Csernyajeff
Fészket rakott Alexinácza,
Nagyon fogadkozott:
Hogy a törököt hagyja páczba,
És győz a szerb fegyver rövid időn,
Mert Isten harczol az ő élükön!

S a jóslat teljesült!
Török került immár a páczba,
Azaz ült voltakép
Szerbek helyett Alexinácza
S hogy élükön Isten harczolt, — betelt:
Ott vannak most Isten háta megett.

— I —
DON PEDRÓ.

FEJLŐDÉS.

Korábban,
Aesop s Phaedus meseírók korában,
Az állatok az emberek'
Nyelvén beszéltenek.

De már most,
Hogy meseíró Gregus Ágost:
Az emberek locsognak
Nyelvén az állatoknak.

— I —
Don Pedró.

Diplóma.

Arról, hogy Porzolt, Bendik és Windischgrätz
után Csernyajeff a legjelesebb távgyalogló.

MAGYAR ATHLETIKAI KLUB.
— I —

PAPIRSZELETEK.

— Egy vidéki város kaszinójában a kártya-
asztalok fölött következő figyelmeztetés van kifüg-
gesztve némely kártyázók tájékozásául:

»Hozom, viszem, kapsz«-nak akkor sincs helye,
ha az illető *habozva keresi a tárczáját.*

— A diplomatiái alkudozások az orosz és angol
cabinet közt igen kedvező előmenetelt nyertek
Akaratjuk egy cél felé irányul: *Konstantinápoly.*

— Egy ifju költönket vidéki látogatáson a töb-
bek közt egy kisasszonynak is bemutaták, kit is a
bemutatás után így szólított meg: Halottam, hogy
nagysád igen jól tud zongorázni és sakkozni. Hát
még mit tud?

— Azt kérdi a tanár a vizsgán egy leendő orvos-
tól: mit csinálna ön, ha a sz. I. templom előtt me-
ve épen ön előtt esne le egy munkás ki a torony te-
tejét javította? — Megvizsgálnám először is, hogy
mi baja; felel a kérdett. »Én nem azt tenném, mond a
tanár, hanem beménnék először is a legközelebbi
házmesterhez s kérnék egy sóprüt s össze söpörném.

— A „Rózsás Napló“ szerkesztője Mórffy Szeg,
hetilapjának iblanyszínű fedelén negyedizben szó-
lítja fel névszerint ama lelkes honleányok-at, kiknek
megrendelés nélkül küldögette nyakákra a »Rózsás
Napló«-t, hogy annak váltságát így meg amugy
köldjék be, mert különben... stb. — Az egészből
az a tanulság a »Rózsás Napló«, *Bojtorján«* Rózsás
fenyves«, »Keserülapu«, stb. divatlapok szerkesz-
tőire nézve, hogy nem kell a medvebőrre előre inni,
vagy is csupa jó remény fejében senkinek sem kell
nyakára zudítani agygyörcseik termelvényeit. Az
egészben az a legérdekesebb, hogy több oly »lelkes
honleány« hivatik föl egyik másik faluból, a kik ott
nem is léteznek, következésképp a rájuk küldött pél-
dányokat meg sem kaphatták.

Tüntetés és ellentüntetés.



I. A magyar ifjuság küldöttsége díszkarddal tiszteli meg a vitéz Abdul Kérimet.



II. A német studiosusok viszont küldöttségileg kedveskednek egy velocipéddel Csernyajeffnek.

A PROTECTIÓS BAKANCS.

— Visszapillantás a gyöngyéletre. —

BÉG volt! nagyon rég! Ide s tova egy hónapja már, hogy búcsút vettem azon körtől, melyről azt mondják, hogy istentelen; jöllehet sehol nem emlegetik többször, s az érzelmek minden skáláján keresztül-kasul barangolva a jó Isten nevét, mint épen ott, t. i. — a katonaságnál. Volt módom benne magamnak is megtanulni ezt az ájtatos életet, mert egy évig nyeltem, szagoltam s türtem a kaszárnyai levegőt, s mindezt — óh emberi boldogság legmagasabb foka! — az államköltségén! egyike lévén magam is azoknak, kiket a sors kijeioelt, hogy a uf Staatskosten futhassák meg a pályát, mely babért s arany gallért terem a vezéreknak, kurta vasat s minden néven nevezendő áristomot pedig a csillagtalanság éjében kóborló gemeinereknak.

Ott álltam azon ponton, midőn a civil ruha hátra vonul, s helyet enged a komisznak, midőn a régi udvarias élet eltűnik, s az új mundurhoz hasonló új élet veszi kezdetét. Az őrmester kinyitja a magazin ajtaját, s száz baka testén keresztül vándorolt ruha-csomóban válogatni engedi — az urakat; kínálgat erősen, itt egy jó nadrág, egy kissé foltos, egy kicsit kopott, meg van adjusztálva, a vice tambour hordozta 2 esztendeig, még kihuzza azt a rövid 12 hónapot, tessenek uraim válogatni. S az ujoncz had válogat. Bement mint urfi, s a nagy metamorphosis után kijön mint szabadságra bocsátott obsitos; nem ismerné meg még az édes anyja sem, annyira ki van vetköztetve formájából.

Én is kaptam egy »anczugot«. Az armelájblinak galléjára volt varrva jogelődömnök neve, s midőn lefejtettem, alatta még egy litaniája következett a régibb, legrégebb s legeslegrégibb birtokosoknak; a nadrág a szakácsról szállott reám, s előbbi gazdájának dicséretére legyen mondva meglehetősen gondját viselte, mert kivéve azt a részét, mely amugy is a bakancsban szokott tanyázni, a többi szalona-bőr gyanánt fémllett a kondér ölelések folytán reá tapadt zsiradéktól. De ez engem mind nem busított. Az én vágyaimnak netovábbja egy pár csinos bakancs volt, és kaptam is olyan egy párt melyhez hasonló nem volt az egész regimentben.

Régi jószág volt, senki sem tudta, mikor ke-

rült a kompániához, csak annyit tudtak róla szájhagyomány után, hogy már háboruban is szerepelt. Eredete a mult homályában vész el: hogy? mikor? és hol? kinek? avagy hány személyre készített? kipuhatolhatatlan maradt. Felkutattam ugyan a kompánia bibliothekáját, de nyomára, vagy csak legkisebb jelére is megalkotásának, nem tudtam akadni. Igaz ugyan, hogy Görbe Miska káplár ur memoirejában említ egy esetet az 59-ki hadjáratból, melyben egy sebesült nem birván maga lábán a maródi kocsihoz menni, folytonosan bakancsaira mutatott, s midőn végre társai az intést mintegy érteni vélvén, lábairól a súlyos jószágot lehúzták: egész könnyüséggel volt képes tovább haladni; de ez annyiban nem hiteles, mert először egy bakakáplár mondja, másodszer pedig, mert a »káplár ur« írástudó volta historice nincs bebizonyítva, de végre harmadszor, ha mind e két eset való volna is, megdönti az ő ódonszerű alakja, melyről itélve, sokkal régibbnek tartható.

Az a styl, mely egész lényén előmlik, az az erős alkotás, mely az időt látszik duellumra szólítani, a két ujnyi vastag s hatalmas szegekkel kipitykézett talp, s végre a fontos patkókat hordó sarok, nem is említve az egésznek bárka formáját: mindez oda mutat, hogy e pár bakancs, ha nem is előbb de Mária Theresia idejében már fungált vala. Egy kiszakított lap ez a historiából, egy kopogó tanu, mely ha szólni tudna, sokat beszélne az osztrák harczy dicsőségről.

— És e kincsnek én jutottam birtokába, Ott álltak glédában az urlaubosbakancsok, egyik csinosabb, mint a másik, de a protectiós bakancs oly méltósággal nézte le valamennyit, mint öreg baka szokta a regrutát. Első pillantásra megnyerte gusztusomat s minden teketória nélkül mondtam ki a beannünket 12 hónapra összelánczó szavakat, »nekem ez kell!«

A két virszinával megvesztegetett őrmester ámulva tekintett reám, mikor megfogtam azt a bakancsot, mely éveken át réme volt a kompániának, mely már 3 éve gazdátlanul hevert a magazinban, s melynek legutolsó gazdája megdezertált, s midőn elfogták, azt mondta, hogy inkább agyonlöveti magát, de az »ördög bakancsát« hordani nem fogja. Mert hát nem hívták azt másképen. mint az »ördög bakancsa« s általános volt róla a hit, hogy elnyühetetlen. De én azért mégis felhúztam s mivel

két verzsina árán szereztem meg, elkereszteltem »protectios bakancsnak«; így lett az ördögből protectiós, de a bakancs csak a régi maradt.

És azután megtanultam benne haptákat állani, marsolni és szaladni; kihuztam vele a telet, jártam vele sárban, vízben; s míg körülünk minden változott, a zord telet enyhe tavasz követte, ezt a forró nyár: a protectiós bakancs csak a régi maradt. Mintha vasból gyurták volna, se nem kopott, sem a formáját nem változtatta.

És elmúlt a 12 rövid hónap, eljött a beszámolás (baka nyelven ó f ű r o l á s) napja, visszakerült a magazinba, úgy a hogy kiadatott, csak a pitykefejú szegek koptak meg egy kevésbé.

Szomoruan váltam meg tőle, mert e pár bakancsban eszményítve láttam az osztrák militiát, mely szívósan ragaszkodik ahhoz, a mi külső, a mi alaki, s csak mikor elpáholták, akkor jön észre, hogy a katonaságra nem parádéért költ az állam milliókat; szomoruan, mert az átszenvedett 12 rövid hónapnak minden percében hű kísérőm volt, hegyen, völgyön, homokon, puha szántásban, kemény földön, áristomban, templomban, s hogy utoljára hagyjam, még az egyetemen is; ebben volt az én összes hadi tudományom elrejtve. Mert mint a r e g l a m a mondja: »a gyalognak összes értéke lábaiban fekszik;« az én lábaimat pedig, a protectiós bakancs védte az elemi csapásoktól (ide nem értve a kurta vasat).

De hogy válásunk emlékszerű legyen, kivétem talpából az elkoptatott pityke fejű szegeket, s bele verettem mindegyikbe az »Adjustirungs-Vorschrift« nem tudom hányadik §-ában megállapított 4o db. uj schuhnégli; 3 krba került az egész, ennyit csak megérdemelt tőlem emlékül.

S most ismét ott van régi helyén, megvetéssel méregeti újra urlaubos társait; S ki tudja meddig fog még ott heverni; békében nem kell senkinek, háboruban meg nem adják, mert súlyos lévén: akadályozza a könnyű szaladást.

Csak pihenj hű barát! majd ha megszólal a tarogató, felhuzlak én megint, s ha Isten is úgy akarja, megmutatjuk az ellenségnek az ujdonat új szegeket, és fogja majd bámulva látni a világ meg a kompánia-suszter, hogy a »protectiós bakancs« is tud első lenni, ha akar, még a futásban is.

Da Capo.

Adomák.

Két koldus áll az utcaszegleten. Egy asszony ság az egyiknek kalapjába krajczárt dob.

— Egy krajczár! — sohajt fel megvetőleg a koldus; — ha tudtam volna!

— Nem is kérted volna ugy-e? kérdi pajtása.

— De igen, csakhogy nem emeltem volna kalapot.

Kérdezi a baka káplár a rekrutát:

— Mond mög ecsém, hogy hát micsoda előnye vagyon a Venzl puskának a Werndl fölött?

Rekruta: »Hát csak az káplár uram, hogy az első könnyebb kimondani, mint a másodikat.«

A tanító ur az iskolában magyarázatba szötte, hogy azon gyermek lesz az Isten előtt kedves, ki a szüleitől rá fordított jótéteményeket öreg korukban viszonzozza.

Kullancs Pesta a torkosságáról híres kölyök feláll és a következő kérdéssel fordul a tanítóhoz:

»Hát kérem assan tanító ur az eledelt is vissza kö fizetnyi?«

»Mindent fiam, a mire csak képes vagy.«

»Mán pedig akkó' nem tom, hogy viszonyozom azt a levest, amit écs' anyám szérdán a nyakam közé fordított.«

Deliberatum est.

Azután miután az első stószra szenvedett vereségek után Milánnak királylány lett kikialtása sem imponált a törököknek, sőt ezek oly szemtelenek, hogy ne mondjuk udvariatlanok, voltak Alexináczt és Djumist is elfoglalni ostomal: elhatároztuk, hogy Milán herceget császárnak kiáltjuk ki.

Kelt a főhadiszálláson Imittamott.

Csernajeff tbk.

Szarvas vadászat.



„R U N.“

KRÓNIKÁS ADOMÁK.

Lear király és a babcsuspájz.

Egy ízben Lear királyt játszotta híres Per-gő Coelestin a kolozsvári színházban. A mint levedlette királyi méltóságát és szerény kopott mezét felöltvén, szegényes lakába tért, neje egy tál száraz babcsuspájz képében helyezte elé vacsoráját.

— Mit, te háládatlan csufordáros asszony, nem elég, hogy leányaim annyira elkeseritettek, még te is egy tál babzuspájzzal akarod Lear királyt megvacsoráltatni?

Szóla, és úgy odateremté a falhoz a babcsuspájzt tányerostól, hogy jó sok ideig Lear király elfogadó termének szolgált decoratióul.

Széchenyi és Sartori.

A lánczhyd ügyet tárgyalta Széchenyi István gróf Pestváros centumvireinek egy bizottságával, melynek egy nehéz felfogású tagja Sartori nevű házi ur kihívó önteltséggel debachált többek élén a lánczhyd tervével ellen és azzal végzé beszédét, hogy Széchenyit és ügyfeleit az angol whigekhez, magát és társait a toryakhoz hasonlította.

— E hasonlatot — felelé Széchenyi sarkasmussal — készen elfogadom. Igen is, mi whigek vagyunk, haladó-pártiak. Önök ellenben: toryk, csakhogy miféle toryk? Azt a vezérüknek a neve mutatja!

Ez argumentum ad hominemmel beütötte beszédes száját a lánczhyd ellenzőinek.

Szarvas vadászat.



„HALLALI!”

Kazinczy és Coelestin.

E század elején történt, midőn Kazinczy betutazta Erdélyt. Ez időben tűnt fel a kolozsvári »szinjátszó társaság«-nál Pergő Coelestin, e törsgyökeres magyar színész, ki sehogy tudta Kazinczynak megbocsájtani idegenszerű neologismusait.

A szűk szén-utczában, összehozta őket a véletlen és Kazinczy kalauza: Döbrentey Gábor dehogy mulasztotta volna el a hirneves litteratort a magyar theatrum egén mutatkozó új csillaggal megismertetni. A kényeztetésekhez és mézes bókokhoz szokott Kazinczy csaknem megkövült a fogadtatástól, melyben az új ismerős részésité.

— »Hát kend az a Kazinczy, a ki Schakespearet úgy fordította »Hány harang?« (hány óra)? Ajánlom magamat! —« és ezzel Pergő

egyed perdült sarkán s ott hagyta a szép halmi mestert Döbrenteytől együtt a faképnél.

Válasz*) epigrammok.

(A múlt számra.)

»Válogatott könyvem« nincs jól választva? De véled
Publikumom se nagyon válogatott lehet ám!

»Dudva«, »paréj« van együtt könyvembe... Daloldj te is, akkor
Ád a Múza neked, dalnokom, ... úti-lapút!

Hagyd a kötődést is! Diadalmat az ül csak a költőn:
Ki sas-szárnyakat ölt, s nála magasbra repül.

G.

*) V á l a s z epigrammok, jó értsd, mert nem lehet abban
V á l a s z t é k, a minek t á r g y a s e v á l o g a t o t t...

G.

Hát még a mi a padláson van!

SZENT Mártonban a hegyben K. sógor szenvedé-
slyes pipás volt; de a mily nagyon szerette a do-
hányt, annyira gyűlölte a trafikot: mi természete-
sebb tehát, mint hogy vágyai kielégítését ott a
kerítés mögött kereste, hol t. i. évek óta rendszere-
sen diszlett a dohányt iltetvény.

A sógor tavai is ilyenkor-tájba épen leszede-
ta a sárga leveleket, és spagátra fűzve felakasztotta a
mestergerenda hoszában, talán hogy édes reggeli
álmából felébredve, pillantásai mindenkor arra a
szűzre essenek, a mely iránti lángolását a pipás
embernek a kor nem csökkenti, hanem öregbíti.

Egy reggel, minthogy a sógort fuvarba fogad-
ták meg, kocsiján eltávozott hazulról, s csak este
volt visszatérendő. De egy nap alatt sok történhetik,
véletlenül vagy titkos feljelentés folytán ide vetőd-
hetik a pénzcisze is, e halálos ellensége minden szűz
dohányoknak.

A pénzciszze egyszerre csakugyan ott termet-
tek. A menyecske épen kenyérsütésben fáradozott;
a kemencze már javában fűt, hogy a dagadt czipó-
kat nem sokára magába fogadja.

A szegény asszony igen meg volt lepetve.

»Nincs itthon az uram! kiáltotta nekik, mikor
a szob'ajtó kilincsére tette kezét a két szaglász.

»Nem kell nekünk az ura, ez kell nekünk ni:
feleltek ezek belépve, s leakasztották a mestergeren-
dáról a fűzért. S a pernahájderek a megijedt me-
nyecske mérgét nevetgélve magyarázgatták, mennyi
birságot fizet ezért az ura.

Az asszonynak a szorongatott helyzet mentő
gondolatot sugallt.

— Jézus Mária, — hát még azért menyit kell
fizetnünk, a mi a padláson van:

A pénzciszzeeknek se kellett több, iramodtak fel
a padlásra, hová a konyhából lajtorja vezetett.
Mindegyikök törte magát, hogy a felfedezés érde-
métől a társa el ne üsse.

A menyecske meg hamarjában felnyalábolta a
dohányt s a menyit volt, az égő kemenczébe dobta.

A pénzciszze csak keresgéltek a padláson; per-
sze ott semmi sem volt. Káromkodva jöttek a nyil-
láshoz, hogy lejöjjenek. Akkor látták, hogy a laj-
torja el van véve onnan. A menyecske ki átfutott a
szomszédba, hogy ime, pénzciszze fogott: épen e
perczen tért vissza két izmos emberrel, kik csak

az alatt a föltétel alatt eresztették le őket, hogy leg-
közelebb, ha erre jönnek, jó féle magyar dohányt
hoznak magukkal.

Ezen eset óta a sz. mártoni pénzciszze soha se
mennek kutatás közben ketten a padlásra, s azt a ki
lenn marad, menyecske-örzönök nevezik.

TANÜGY.

Nagyságos Békei Imre f. tanácsnok névnapjára.

(Nov. 5.)

JÓ, hogy minden szentnek meg van maga napja,
Jó, hogy minden ember egy szent nevét kapja,
Máskép elfelednők egymást megtisztelni,
Pedig az érdemet nem illő feledni.

Mikor tintaharcz folyt, egy éve már annak,
Gázsit kértünk többet, hál' istennek! adtak.
Nagyságod érdeme, hogy olyan magasra
E m e l t é k, hogy maig senki el nem kapta. *)

Tüzi fánk elmaradt. Ámde a t a n á c s j ó,
Érte husz forintot kap néhány tanító.
Hátha önre bizzák, — senki sem kételkedik —
H u s z o n ö t ö t kapott volna tán mindenik.

A mi sorsunk majd csak akkor lesz hátrányos,
Ha nagyságod nem lesz tanügyi tanácsos.
No, de jó az isten s nagy az ő kegyelme . . .
— (Hej, csak nagyságod m á r polgármester lenne.)

Jó, hogy Mindenszentnek meg van maga napja,
Jó, hogy minden ember egy szent nevét kapja;
Máskép elfelednők illőn megtisztelni:
Ha nem kellett volna most házbért fizetni.

Claudius

reményteljes paedagogus.

Sajátkezű elintézés.

Egy B. megyei csendbiztostól kérdezte valaki:
hogy van az miként ő alig pár ügyet küld évenként
a járásbíróshoz, bár temérdek panaszok adatnak
be hozzá?

»Bizony annak csak az az oka hogy én nem
akarom az írni valókat nálók szaporítani, s inkább
elvégezem s a j á t k e z ü l e g!« felelte.

Megjegyzendő hogy ezen sajátkezű elin-
tézés a panaszoltnak többnyire — egy pár
f o g á b a k e r ü l t.

*) A fővárosi tanítóknak egy év előtt megszavazott fizetés-többlet meg
most sincs „folyóvá“ téve.

A bátor nagyhatalmak,
és a szerbtövis.



— Kilián, du géhst voran, du hast die grossen Stiefel an!

Aszszonykortes, a régi nemesi világból.

(É l e t k é p.)

Irta V á l i J ó k a y E s z t e r.

(Folytatás.)

ÉS CSAKAGYAN az a párt lett a győztes, a melyik félén Póli volt az ő hiveivel. A mint az alispányok meglettek, választva, azután a többi könnyen ment mind ahoz a ligához tartozó férfiakból. Míg az alispányokra történtek a szavazások addig ott lehetett látni Póli kisasszonyt teljes restorállói díszöltözékében, nagyvirágú ránczos bő rokolyában, félrőfös hosszúságú szűk derékkal, és könyöknél hajló szűk ruhaujjakkal, fején egy csak a restoráció napján használni szokott — az ángyáról maradt — zöld bársony strucztoallas fejjéssel, ugy nevezett kappedlival, valaha az valami báli fejdísz lehetet — kezében tisztujtó ombrellájával; jött, ment nagy buzgósággal és számlálta hiveit s az ellenféltől ha csak lehetett egy pár voksot még ott a helyszínén is elokoskodott. Mikor aztán kitűnt az eredmény, az egyik fél emberei örömben, a másik fél pedig bosszuságukban egy kicsit összeszóllalkoztak, és kezdtek atyafiságosan egymás hajába kapni, akkor a főispány többek tanácsára jónak látta a két ellenkező tábor közé egy század semleges rendes katonaságot állítani, nehogy az atyafiságos értekezés nyilatkozataiból valakinek veszedelme történjék.

De míg a katonaság berukkolt, addig is volt alkalom a kézzelfogható szóváltásra. Póli kisasszony ott állt az előtérben és igyekezett ékesszólásával lecsillapítani a versenyzőket:

— Nem nemes emberhez illő: a győztesfélnek gnyolni a kisebbségben maradtakat; érnük be vele, hogy nem az a parasztokat urrá, velünk egyenlővé tenni akaró lett a viczispányunk. — De szava kiáltó szó volt — nem a pusztában, hanem a nagy lár-mában.

A nagy zaj közepette jött a rendelt katonaság, a mi vitéz harczolva restorálóink vonultak ki jobbra, ki balra — tisztelték a hatalom emberét; mert különben a legvitézebb száz katonát is pozdorjává tehatték volna, mint Póli kisasszony nem alap nélkül mondta; ő megállt, nem retirált, hanem felkapott egy az ellenfél kortesvezére vállairól lemaradt lóggó mentét, azt rá akasztotta ombrellája gajmós fogan-

tyujára és vitte a magok tábora felé, végig a sor-katonaság előtt, mint valami diadaljelt, ime ő ezt a mentét meghódította, ha a gazdája az ellenfélnél van is, de a díszes mente hadizsákmányul esett. Igen széles jó kedvében volt Póli kisasszony, ugy annyira, hogy az égnek nem tetszett az a zajos öröm mámor, elborult, elszomorodott az ég és az eső lassacsán elkezdett cseperegni, sőt utóbb jobban is megeredt az ég csatornája és bőven könnyezett a nemes atyafiak vérét, forró vérét egy kissé lehűteni.

Póli kisasszonynak nem árthatott, kifeszítette ombrelláját, és az alatt foglalt állást ujjongásig vig kedvvel — bizony nem jót érez — tán vesztét érzi, mondogatták egymás közt hivei.

Az ellenfél emberei látva, hogy rájuk már nincs szükség, az ő szerepök lejárt, lassankint osz-lani kezdettek, mit ácsorogjanak itt az esőn hiába és hallgassák amazok diadalénekét és éljenzését, ha nekik nincs, kit szívök és meggyőződésük szerint éljenezhetnének. Majd jövőre megvirrad még nekünk is!! s több ilyenféle biztatásokkal hagyták oda a csatát. Póli kötekedve mutogatta nekik a katonák során keresztül az elfoglalt mentét, és biztatta, csak jöjjenek érte, ők kiadják váltságdíj nélkül.

Jó kedve akkor érte el tetőpontját, a mint az ellenfél által alispánságra jelölt uriembert megpillantotta, a ki szintén ment kifelé az utcára, arra már nem ugy kiáltott, az után ment, rohant, nem akarta elszalasztani a nélkül, hogy örömét ne mutassa maga, és elvei bukása felett.

— Tekintetes kandidátus viceispány uram! egy szóra, hadd gratulálok, álljon meg — de már többet nem mondhatott Póli kisasszony ugy elterült a sárba mintha csak kivágták volna alóla a lábait, tollas kapedlija belevágódott az utca közepén folydogáló sáros esővizbe, magát pedig gyöngédeden befőlte ombrellája, mintha védeni akarta volna asszonyát a hűségés régi szerszám.

A megszólított kandidátus alispán rögtön oda ugrott; és igyekezett az elbukottat felsegélteni, de ez iszonyuan sikoltozott, hogy hozzá ne érjen, majd

felkel ő a maga erejéből is. De nagy hamar bebizonyult, hogy még segítséggel sem birt lábra állni.

— Végem van! oda vagyok! a jobb felemet megütötte a guta, nem bírom se kezem, se lábam mozdtítani — jajgatott Póli, míg az épen jelen levő orvos oda érkezett, attól már örömet elfogadta volna a segítséget, de minden érintés iszonyu fájdalmára volt.

Az orvos biztatta, hogy az egy cseppet sem gutaütés, mert akkor inkább érzéketlen lesz az a tag, hanem az esőtől sikos utczakövezeten rögtön megcsuszamodva, nagyott esett és ütött magán — köütés, nem guta ütés — egy pár kékfoltan kívül nem lesz semmi következménye esésének; mert arról életivel jót áll, hogy itt semmi legkisebb nyoma sincs a szélhűdésnek.

Felszedték Pólit hivei ombrellástól, és elázott kappedlistól, nagy jajveszkélések közt, és hazaszállították mint a himes tojást gyengéden, de azért még is egyre sivalkodott, hogy hát ő nem képzele mi érhetne ha nem a guta, a mitől oly rögtön elesett, és a mitől neki minden porcikája úgy fáj.

Az ágyba fektették, egy kissé nyugodtabb lett és maga is kezdte hinni, hogy csak az esés miatti ijedtség és az ütés az egész baj, majd elmulik kiheveri, most már rá ér pihenni a győzelem után, kezeit is használhatta, hanem a láb a láb! nem akart mozdulni és javulni, az csak fáj még több napok mulva is minden érintésre vagy mozdulásra; no de annak is bizton reménylette javulását, még pedig nagyhamar, már unta az ágyban lételt, soha sem volt még ágyban fekvő, ment mindég, későn korán, — járt hopp hírével — nem sokat zugolódott hát mostani állapotja miatt.

— Jaj nekem, oda vagyok! végem van! meghaltam! — ordított pár hétre esete után a szenvedő Póli.

A jó akaratú ápolóné berohant megtudni mi érhetne most újra a kisasszonyt a mitől rögtön oly hangosan van vége.

— Ugyan bizony édes kisasszony a ki meghalt annak nem szokása ilyen lármával kiabálni, mi lelte? — hogy az isten áldja meg ne kényeskedjék úgy mint valami nagy dáma.

— Jaj édes lelkem cselédem, nincs lábam — nyöszörgött a nyavalyás — az az hogy lábam volna, de már nem enyém, nekem többé nem szolgál, kiment a helyéből — ki van, ficzamodva.

— Ki bizony az esze kereke — már uram bocsá! hogy azt mondatja velem — mutassa hallásam, értek én ahhoz. Most már hogy nem mehet mindennap faluzni hát itt az ágyban csak azon töri a fejét miféle újabb bajokat találhatna ki. Ugy itt hagyom a faképnél csak járja itt az ágyban is a hóbortját — zugolódott Póli kisasszonyra fizetett apolonéja — jha nemes ember leánya és nemes ember özvegye volt. — Az a lábkificzamodás ugyan nem nagy baj, hanem biz a szokott fájni, kivált mikor helyre teszik, mutassa hát no, majd helyre igazítom én, ne busuljon, jó kenegető kezem van nekem.

Póli utóbbi észrevétele és állítása csak ugyan igaz volt; lába csipője forgójából volt kifordulva helyéből, és a csont már szinte kifelé szokott.

Nem használt a kenegetés — bár mily jó keze volt is a kenegetőnek — orvos kéz kellett ahhoz. Rá ajánlotta magát Póli a legfájdalmasabb mütétre, csak lábát ismét használhassa. Kimondhatatlan fájdalmak közt helyre is tették a kimenyült csontot, és nehogy száz rőf fáslival becsavargatták a szenvedőt; eltűrt az minden kinokat, hanem mikor az orvosok azt rendelték, hogy legalább is három hétig a mennyire lehet megse mozduljon, arra már azt mondta, hogy azt lehetetlen kiállni, már vagy három hét óta úgy is csak az ágyat nyomta, még annyi ideig már kinem bírja, és senki kedvéért nem is fog ott feküdni.

— Pedig csak türtőztesse magát még tovább is, mert az a kifordult csont igen megerőködött, könnyen ismét kimegy helyéből, ha idő előtt mozgatná és engedne a köteléken — ijesztgette az ilyenekben tapasztalt ápolóné a doktorok rendelései ellen zugolódót.

De ő ugyan fel kel pár nap mulva, egy hét alatt pedig elmegy, ha csak félóra járásnyira is látogatóba, mert ő azt ki nem állja; se tudója, se látója lenni, mi történik a világban; majd fekszik ő ott a doktoroknak csak lessék, azok tudom nem bannák, ha esztendő számra itt heverésznék is, én pedig rájok sem hallgatok hanem megyek — mihelyt csak lehet. — No az az utolsó mondás okos szó volt — ha lehet.

Az a lehetőség úgy a mint Póli ohajtott, és szokta, többé soha az ő világi életiben nem lett lehető. A doktor ijesztgetésére és ápolónéja biztatására egy ideig csak türte a szenvedő azt az állapo-

tot úgy feküdni mint egy darab fa, de végre is mikor már sehogy sem bírta tűrni, kibontogatták a rá csavargatott kötelékből, de a mint jobb lábával egyet mozdult: azonnal ismét kiugrott a helyire szorított csont, és azután nem engedett senkit hozzá nyulni Póli, egész elkeseredettséggel utasította vissza az ajánlkozó kenő asszonyt, hiába biztatta, hogy de neki milyen jó keze van, eltökélte megmaradni istennyomorultjának sántán. Csináltatott magának mankót a hóna alá és úgy biczegett, idébb, odább, a másik kezével meg egy erős botra támaszkodva, húzta maga után azoknak a gyors és fáradhatatlan lábaknak egyikét, melyekkel ő a vármegyét oly számtalanszor bejárta. Arról hogy ő járjon a nemes atyafiakhoz, örökre le kellett mondani nagy keserűségére, úgy intézkedett ezutánra, hogy heti vásárok alkalmával, mikor már eladni, és bevásálni valóját végezte egyik másik régi ismerős, akkor ő azt mindig borra, pecsenyére várta, hiveivel.

Téli időbe na kályhánál guzsaly mellett, nyáron pedig szőlejében a diófák alatt, eltanácskozott a falu véneivel, és oktatta a fiatal nemzedéket évről-évre, mialatt vagonát kortes uramékkal jóformán megetette, itatta, kivált mikor tisztujítás következtet nem kimélte pinczéjében találtató óborait, csak hogy befolyását el ne veszítse és nala nélkül meg ne történjék; ha meg nem jelenhetik is a helyszinén, de nala, jelenlétében tartanak konferenciákat nemes uraimék, hadd igyanak az ő egészségére az ő borából, neki már úgy sem kell egyéb mint kávé, csak azzal élt, azt ette, itta, az volt az egyedüli tápláléka, gyakran megemlegette kedves boldogult ángyát, mint a ki ötet rátanította, és szoktatta erre a megbecsülhetlen kávéra és ugyan csak szép kort ért a gyakran kárhozthatni szokott kávézás használata mellett; nem ölte az meg Póli kisasszonyt, inkább táplálta, tán még most is élne, ha birt volna haladni szellemileg, már ha testileg megbénult is, de nem bírta felfogni a haladó kor intő szavát nem akart osztályrészt engedni az ő nemesi kiváltságaiból azoknak a kik történetesen nem abban születtek.

(Folytatása köv.)

Löre bátya.

»Hm, ha elnézek rajtatok,
Sirhatnám van, fiuk, nagyon!«
Mond Löre bátya, és iszik,
Öntvén a bánatot nyakon.
»Nem így volt hajdan, hajh nem így!
— Legény koromban, teszem, azt
Nem láttam ennyi krákogó,
Horpadt mellü sápadt kamaszt.

Pirosak voltunk, mint a láng,
Atilánk mellől domborult.
De hajh! ez az uj nemzedék
Minden tagjára nyomorult!..
Mi lesz belőled oh haza?!
Kidőlünk lassan régiek.
Oszlop gyanánt ki tartson téged?
Nem lesz erője senkinek.

Nem így volt hajdan, hajh nem így!«
S nagyot néz bátyánk szertesztét,
Most véve észre, hogy borát
Fölitta már a sok beszéd.
Csapoltat újra, és beszél,
Beszél siralmas dolgokat,
Miktől elborzad a sok ifju
Szégyenletében, olyakat.

»De bátya! hogyha kend erős,
Miként a régi magyarok:
Ne dölne rám! kutya nehéz!
Terhétől nem is ihatok!«
Egy kettőt csuklik álla még,
S a földet éri ajka.
Mormogva ott is: »hajh nem így,
Nem így volt ám ez valaha!...«

Sudribunkó.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAIMÓR.

Stáció utca 80-ik szám alatt.

Budapest 1876.

NYOM. AZ „ATHENAEUM“ NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hirdetések felvételnek:

A KIADÓHIVATALBAN

Athenaeum-épület.

Budapest Baratoktere 7. szám

Rajzolja

JANKÓ.